

GLAS NARODA.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Ste. 22.

New York, 17. marca 1900.

Leto VIII.

Nova zima.

Pomladanski sneg.

Dne 15. marca zjutraj je prišlo snežiti po vsem severozahodu in osrednjih državah. Sneženje se je raztezalo do Washingtona na jugu in Ohio na zapadu. Vremenski urad je opozoril vse železnice, naj se pripravijo na sneg. Promet po železnici v New Yorku je bil zelo oviran. Na brooklynskem mostu je zvečer med najhujšim prometom nastala skoraj popolna bl. kada. Le počasi so se pomikali vozovi po gladki progi. Enkrat je 200 vozov v dveh vrstah skoraj popolnoma obtičalo. Nekateri potniki so izstopili in šli rajše p.š.

Komisar za cestno snajenje si je zadovoljno mlet roki in rekel: „Vse je pripravljeno, potrebni ljudje in vozovi. Ako pade kakor napovedano, osem palec debelo snega, potem bodo zaslužili ljudje \$40.000 do \$50.000. Delo bi imelo 4000 ljudi za pet dni, po \$2 za osemurno delo.“

Krasota zimske narave.

Včeraj, v petek, se je izplačalo šetanje skozi park ali gozd v bližini New Yorka, akoravno hoja ni bila ravno prijetna imenovati. Po noči je padal dež in ker je bil zrak zelo mrzel, zmrazilo se kaplje in vse se je z bliščem ledom prevleklo, ob kterega so odsevali solnički žarki, da je bilo videti, kakor bi se bleščalo milijone in milijone demantov. Fotografiji so bili že rano zjutraj na noga in marljivo fotografirali, obžalovaje, da niso mogli tudi krasno ozadje višnjavega neba in mavrične barve ledene skorje, nesti domov na svojih ploščah. „Na kaj tacega mora marsikdo čakati vse svoje življenje“, je rekel prijatelj fotografiranja, ko je v Central parku ravno fotografiral krasno kopico dreves in pod temi številno otrok z saumi. Še zadovoljnim smehljajem je šel dalje, da bi poiskal drugih krasnih prostorov.

Marsikako lepo drevo se je polumilo pod težo ledu in na mnogih krajih je bilo videti razdjanje, kteri je prouzročila množina ledu, posebno na sadnih drevesih.

Ljudje, kteri so snazili stopnice in hodnike pred hišami, niso bili tako veseli, kakor prijatelji umetnosti in narave, kajti trebalo je več ur napornega dela, predno so odstranili led in sneg. Tudi oni niso bili posebno dobre volje, kteri so

Razmotrivanje pod črto.

Pike Free Lance.

Sledeče naj navedem prestavo vabila Aguinaldovu, kterega je urednik „Kansas Sun“ nedavno tiskal. Naj služi čitalcem v izglede, kako Amerikan vidi odnosaje v Zjed. državah. Pretirano pisanje pa ima vendarle veliko resnice in zrna v sebi.

„Agui, ti ne veš kako dobro stvar zavračaš, ko se braniš postati državljani naše velike republike. Pod solncem ni krasnejše stvari, nego to. Pošli postance k nam — v deželo slobodnjakov, v deželo cerkv in 470.000 licenziranih saloonov, biblev, trdnjav in topov, v deželo milijonarjev in revežev, bogoslovcev in tatov, razuzdanežev in lažnikov, kristijanov in razbojnikov, političarjev in revščine, šol in ječ, trstov, trampov, čednosti in hudo bije.“

„Pri nas delamo klobase iz pasjega mesa, bolne krave, estre muhe in konje pa hranimo v plehastih skatljicah, da služijo v jed onim zdravim ljudem, kteri hočejo mrličti po

hiteli na svoje delo po ledenih hodnikih in potih.

Najprirednejši pa tudi najbolj dražljivi mož v New Yorku je bil seveda zopet Nagle, komisar za cestno snajenje, kteri je svoje delavce s tako kletvijo priganjal k delu, da se je baje konečno pričel tajati sneg za pred njegovimi kletvinami. Zvečer je rekel Nagle, da ima 4200 mož pri delu, in da jih bo mnogo delalo tudi po noči. Skupno so kakih 50 tisoč vozov snega odpeljali v reko, toraj približno 8000 več, nego v kakem dnevu po slednjem velikem snežnem viharju.

Deset tisoč vreč kave po požaru uničenih.

V petek večer je nastal ogenj v skladišču št. 289 „Warf & Warehouse Company“ ob Atlantic pristanu in uničil velike množine špantijskega blaga. Skladišče je bilo štiri nadstropje visoko in bilo v njem: kava, dišave, riž in sadje. Ogenj so zapazili ob 8. uri v četrtem nadstropju. Paznik je obvestil gasilce, toda predno so ti na mesto dospeli, je plamen že visoko plapolal. Na pogorišče so dospeli tudi gasilne ladje: „Seth Low“, „David Boody“ in „Van Wyck“; z skupnim naporom so ogenj omejili. Škodo cenijo \$100.000.

Vedeževalka šla na lim.

Ženskemu detektivu se je v New Yorku posrečilo zabit 40-letno vedeževalko Mary Jones v zanjke postave. Nikakor ni bila lahka naloga že več mesecev pod policijskim nadzorništvom stoječe „Pythia“ zabit na lim. To nalogo je izvršila Miss Sadie Breunan, ženski detektiv. Obiskala je vedeževalko in jo prosila, da jej razodene bodočnost. Jones je razprostrla kvarte po mizi in pričela praviti gospoj, da je zelo umna dama in jo čaka povsem zelo blesteča bodočnost. Miss Breunan je pripovedovala nato, da je zgubila prstan z dragocenim demantom in takoj je brala sibi iz kvart, da je nek umaniš ukradl prstan in zastavil. To je bila zelo važna naloga; v tem posebnem slučaju, ker Miss Breunan nikakega prstana zgubila ni. Za svoj trud je zahtevala vedeževalka dolar in istega tudi dobila. Sadie je pripovedovala ta dogodek policijskemu kapitanu, kteri je ukazal vedeževalko zapreti.

Ako pošiljate novce v staro domovino obrnite se vedno na FR. SAKSER & CO. 109 Greenwich Str., New York.

stati. Pri nas vtkamo ljudi brez denarja v jetnišnice, brezposelne pa silimo kramenje lomiti za pičlo jed. Takaj imamo 400 mož v to, da nam delajo postave, sedem mož v najvišjem sodnem dvoru pa imamo v to, da postave, ktere jih je 400 mož skovalo, razderajo. Pri nas dela dobro žganje slabe može in slabi može kuhajo dobro žganje; pri nas so čaeniki plačani, da resnico zatirajo, obratno pa se bogatje, da laži trosijo; profesorji pri nas svoje pričanje tam zajemljejo, kjer svojo plačo; pri nas dobivajo pridigarji na leto 1000 do 25.000 dolarjev, da se pred hudičem skrivajo, in da se bogatašem slinijo.“

„Pri nas je trgovstvo ali „business“ vse, kar nese denar in se zna ječe obibat; nas ropajo trusti, nam pa je slobodno ropati beračijo. Pri nas glasujemo za to, kar nočemo, ker se bojimo, da bito, kar hočemo ne dobili, če zanj glasujemo. Naše ženske nosijo ponarejene lase, naši moške pa kračijo repe svojih konj. Pri nas ljudje glasujejo za to, proti čemu 364 dni v letu preklinjajo; v naši narodni zbornici v Washingtonu molijo pred sejami, po sejah

Umazanec.

Carnegie proti zakonu osemurnega dela.

Washington, 15. marca. Superintendent Carnegievih tovarn je prišel danes pred hišni odbor za delo, da bi ugovarjal proti zakonu, po kterem bi morali po vseh tovarnah, v kterih izvršujejo uradna naročila, vpeljati osemurni delavni dan. Ako predlog postane zakon, je menil zvesti blapec svojega gospe, potem bi morali v Carnegievih tovarnah opustiti vsa vladna naročila, ali v svojih tovarnah vpeljati ves drugačen sistem, kajti delavci bi za osemurno delo pričakovali isto plačo, kakor za 10-ali 12 urno, kar pa radi inozemskega tekmovalja ne gre. Vkljub temu bi bila trdka pripravljena kaj tvegati, ako bi bili tudi njihovi domači tekmovalci primorani vpeljati osemurni delavni dan.

Kuga.

Washington, 15. marca. Visji zdravnik Sternberg je od zdravniške in ravnateljke vojne bolnišnice v Honolulu dobil poročilo, da stitam od slednjega poročila, t. j. 24. februarja, dve osobi za kugo zbolele in tudi umrle. Skupno število obolelih je bilo toraj 64, od kterih je 55 oseb umrlo. Po mnenju ravnateljke je epidemiole razsajanje kuga minolo, posamezni slučajji pa se utegnejo še sem in tja pojaviti. Tajnik mornarice je danes poslal povelje admiralu Schleyu, poveljniku jugoatlantskega brodogra, da odrine z vojnima ladjama „Chicago“ in „Montgomery“ iz Montevideo v Bahio, Brazilija. To povelje so izdali radi tega, ker se je ob Platti prikazala kuga in se boje, da bi moštvo ladij ne ulezlo bolezni.

Zlata veljava konečno sprejeta.

Washington, 13. marca. Zlata veljava je bila danes konečno sprejeta in treba je le še McKinley-ovega podpisa, da postane zakon. Isti določuje, da ima vse od Zjed. držav izdano zlato isto veljavo se zlatim dolarjem po 25 1/2 granov kot podlaga. Da se bode to zamoglo izvršiti, dali bodo zveznemu zakladniku na razpolago za \$150.000.000 zlata, da ga zamenja za papirnat denar itd. Kakor hitro se ta zaklad zniža pod \$100.000.000, naj tajnik zaklada prodaja bonde, da se zaklad zopet zviša na \$150.000.000. Tudi se zamore iz srebra, katero je od l. 1890 v zakladu nakičeno, kovati za \$100.000.000 srebrnih dolarjev.

pa pijejo žganje; mi plačamo 5000 dol., da pokopljemo naše poslanca, 10 dol. pa, če nima poslaništva in je reven; naša vlada plača častuškim vdovam 5000 dol., prostaku pa, kteremu so kroglice razmesarile telo 144 dol.“

„Čednost pri nas more le v samoti obetati, poštenjake imenujemo pa badeke. Pri nas se moli zlato, Bog pa nam služi kot kraj, kjer se dobre misli, dejanja in naprejšetjaja kot stara šara sbranjuje. Pri nas plačujemo 15 dol. za psa, 15 centov pa revni ženski, da tucat srajc sešije. Mi učimo nevednega Indijana, po kteri poti se v nebesa pride, potem ga pa z slabim whiskeyjem umorimo; mi denemo v zapor lačnega, kteri je ukradl hleb kruha, pošljemo pa onega v kongres, kdor ukrade celo banko, ali pa železnico. Pri nas bankovci in greh javno po ulicah hodijo, pravica spi, zločinstvo cvete, korupcija vlada, hudič se pa za vsakim voglem smeja.“

„Pridi k nam, Agui! Mi imamo največjo zbirko vsake vrste reči pod jednim šotorom, pošlji svoje poslanca in prepričali jih bomo, da smo resnico govorili.“

Se dva trupla našli.

Sest bivalcev vpepeljene hiše še pogrešajo.

Koliko ljudi je 12. marca zgorelo pri požaru italijanske hiše v Newarku, N. J., še vedno ni določeno. Dne 13. marca so našli med razvalinami še dvoje otroških trupel. Šest oseb, ktere so bivalce v vpepeljeni hiši, še vedno pogrešajo. Gasilci še vedno iščeje po razvalinah in so bili zelo osupnjeni, ko so našli omejenjeni dve otroški trupli v drugem nadstropju, ker niso mislili, da bi bilo še kako truplo v razvalinah. Razna italijanska društva so sklenila skrbeti za dostojen pogreb žrtve grozovite nesreče.

Preiskava grozovitosti v Idaho.

Washington, 14. marca. „Ta odbor je v službi Velike Britanije in Standard Oil trusta“ je zaklical danes Sulzer, član kongresa med sejo odbora, kteri preiskuje grozovitosti McKinleyovih vojnih blapčonov v Coeur d'Alene. Odvetnika John C. Chaneya, kteri pred odborom zastopa oblasti Idaho je obdolžil Sulzer, da je orodje Standard Oil trusta, kar je pa Chaney tajil. Ko je Sulzer potem nadaljeval trditev, da ravna odbor po poveljih britiskega poslanca, je protestiral predsednik Hull, češ da si odbor tako psovaje ne bode pustil dalje dopasti, toda Sulzer je ostal pri svojih trditvah in odbor je moral iste pogoltniti.

Jeden prič, George Cornell, kteri je bil Bull Pen zaprt, je prisegel, da je videl, ko je star vojni veterani, kterega so trpinčili zamorski vojaki, jokati in vrgel proč svoj znak kot član od Grand Army of the Republic. Priča si je zapisoval od vojakov doprinešene grozovitosti, kar so mu pa uradniki gubernerja Stennenberg odvezli.

Drugi priče so pripovedovale, da so njihova zasebna pisma odpirali in na njih naslojlene časopise, v kterih so bila poročila o grozovitostih v Bull Pen, zadrževali. Ljudi, kteri so izven Bull Pen govorili o nad rjetniki izvršenih grozovitostih, so na povelje generala Merrina zaprli in sramotno mučili.

Podzemna razstrelba.

V pol milje od Somerville, N. J., oddaljenem bakrenemu rudniku se je 15. marca zvečer pripetila razstrelba, ktera je tirjala človeško žrtev. V Badministreru stanujoči delavec J. Matterson je bil na mestu usmrten, med tem ko sta bila George in John Schmidt oba iz Somerville hudo poškodovana. Superintendent rudnika je takoj poklical zdravnika iz Somerville, kteri je vzel poškodovana v zdravniško oskrb. Uzrok razstrelbe še ni znan.

„Oče, truden sem!“

Kansas City, Mo., marca. V sobi Smithovega hotela, kjer so poceni prenočiča, so našli danes truplo mladega J. Sherman Pefferja, sina bivšega zveznega senatorja W. A. Pefferja iz Topeke, Kans. Nesrečnik se je usmrtil z morphiem. Pri truplu so našli listek, na kterem so bile zapisane besede: „Oče, ne storim rad, kar storim, toda truden sem!“

Samomorilec je bil 30 let star in tiskar po poklicu. Našli so pri njem listek tiskarske unije v Topeki. Uzrok samomora ni znan. Samo, toliko je znano, da je bil mladi Peffer slednje dni otožen in zelo razburjen. Slednji čas je delal na linotipni stroju pri časopisu „The Capitol“ in prišel včeraj večer v Smithov hotel.

Iz delavskih krogov.

500 do 600 delavcev odslovili.

V brooklynski sladkorni tovarni, ktero kontrolira sladkorni trust, so 15. marca odslovili od 500 do 600 delavcev, med temi tudi strojevodje in čuvaje. Delavci so služili po \$2.50 na dan in tudi več. Kuharji sladkornja bodo zavzemali prostore čuvajev in pri tem dobivali manjšo plačo, nego so imeli slednji. Pred dvema letoma so odslovili 1000 delavcev, kteri so služili od \$1.25 do \$1.50 na dan.

Nanticoke premogariji na štrajku.

Wilkesbarre, Pa., 14. marca. Dvatisoč premogarjev pri Susquehanna Coal Co. v Nanticoke je šlo danes zjutraj na štrajk, ker je družba prelomila splošno pogodbo, ktero so sklenili meseca januarja po petmesečnem štrajku. Zaman so ugovarjali premogariji proti takemu ravnanju, dokler niso danes zjutraj delavci rova št. 7 pričeli štrajk. Ljudje rova št. 5 so sledili in oni rova 6 v Glenlyonu se bodo bržkone tudi kmalu pridružili.

Štrajkujoči premogariji stanovitni.

Wilkesbarre, Pa., 15. marca. Onih 3000 premogarjev Susquehanna Coal Co. v Nanticoke, še vedno štrajka. Sklenili so, ne preje iti na delo, dokler ne bodo dovolili njihove čahteve. Uradniki družbe še niso dali odgovora na zahteve delavcev, isti pa bodo itak odločitev. Štrajkarji trdijo, da so mnogo njih odslovili in na njihove prostore vzeli v delo neunijske ljudi. Ako bode štrajk dalje trajal, se bodo najbrže tudi delavci Glen Lyon premogokopa pridružili štrajkarjem. A. J. Davisovi delavci v Warrior Run, kteri so šli v sredo na štrajk, niso hoteli iti na delo, ko so jim danes delodajalci le deloma dovolili zahteve.

Glavne zahteve dovolili.

Altoona, Pa., 15. marca. Delegatje premogarskih okrajev osrednje Pennsylvanije in Marylanda so se dali danes pregovoriti, da so izročili vprašanje glede plače razsodnemu odboru. Danes zvečer je zboroval za to izvoljeni odbor, obstoječ iz sedem zastopnikov premogarijev in enačesa števila delodajalcev. Slednji so se upirali proti posebnim plači 5 centov za tono pri manj nego 4 čevlje debeli premogovi žili in v svojo veleznano prekanjenostjo glede te točke tudi zmagali. Glavno zahtevo, splošno zvišanje plače za 25 odstotkov pa so dovolili. Jutri bode razsodni odbor poročal delegatom premogarijev. Slednji so bili zelo razburjeni in povsodi se čuje ugovarjanje. Jutri bode odbor zopet imel sejo.

Premogarsko navskrižje odstranjeno.

Wilkesbarre, Pa., 16. marca. Navskrižje med 3000 štrajkujočimi premogariji in Susquehanna Coal Co. v Nanticoke je odstranjeno. Ljudje so ustavili delo minolo sredo, danes zjutraj pa so se vrnili premogariji št. 6 in 7 zopet na delo in jutri jim bodo sledili tudi oni št. 5. Premogariji v A. J. Davisovem premogokopu pri Warrior Run pa še vedno štrajkajo.

Vojne ladje na Kitajsko.

Washington, 16. marca. Tajnik mornarice Long je admiralu Watsona brzojavno obvestil, da naj odpošlje vojno ladjo v Taku, na Kitajsko, to je ob izlivu Tichoreke, da tamošnje koristi amerikankega misijona varuje. Admiral je prepričan, da izbore, ktero ladjo odpošlje.

Povodenj v Illinoisu.

Chicago, 13. marca. V severnem delu Illinoisu so reke Illinois, Desplains, Fox, Sangamon in Kankakee iztopile iz bregov in prouzročile povodenj. Poginilo je veliko živine in uničeno je mnogo imetja. Ako bode voda še 24 ur naraščala, bode škoda ogromna. Od l. 1892 v temu delu države ni bilo tako visoke vode. Sesalke čičaškega vodovoda so v nevarnosti, da jih zalije voda. V Dickinsonovo tovarno za cement je udrila voda in pogasila ogoja parnih kotlov.

U Peru je Water cesta pod vodo, prodajalnice in kleti so napolnjene z vodo, ktera je napravila trgovcem veliko škodo. Več tovarov je v nevarnosti da jih zalije voda, med temi „Peru Works“, kjer posluje 500 delavcev.

Pri Peoriji je stopila Illinois reka iz bregov in v dolini napravila veliko škodo. Voda še vedno narašča. Pri La Salle meri Illinois reka 15 čevljev nad svojo navadno višino. Vedno rastoča voda preti pogasiti ogoja pod parnimi kotli vodovoda. Pri Jehusvillu, Oglesby in Deer parku je napravila voda veliko škodo.

Slabo zračenje.

Charleston, W. Va., 14. marca. Coronarjevi prototniki so pri posmrtni preiskavi glede nedavne grozovite nesreče v Red Ash premogokopa izrekli, da je nastala razstrelba veled treskajočih plinov, ker rudnik isti dan ni bil zadostno prezračen. Dokazalo se je, da so ljudi poslali preje v jamo, predno je „Fire Boss“ izvršil svojo dnevno preiskavo.

Dosedaj so iz Red Ash rudnika spravili 47 trupel na površje. Hudo poškodovani, ktere so privedli na svetlo, bodo morda okrevali. Samo dva, jednega dečka in jednega premogarja še pogrešajo.

Monarhistična zarota.

Rio Janerio, 13. marca. Major Francis, poveljnik armadi braz. republike je prišel na sled zaroti, za zopetno ustanovo monarhije in isto naznanil predsedniku. Veliko častnikov armade, kteri so bili zamotani pri zaroti, so zaprli. Predsednik je pisмено opozoril na zaroto gubernerja vseh držav in jih opominjal k previdnosti. Zarotniki so nameravali pridobiti armado za svoje namene, se polastiti vlade in potem apelirati na ljudstvo za obistinitve svojih namenov. Veliko število v zaroto zamotanih častnikov je ubežalo v Buenos Ayres.

SEVEDA...

misliš vsako pivo je obro — Večinoma je tudi . . .

TODA...

ako si kdaj pokusiš

SUPERIOR STOCK

pivo, potem veš da je boljše nego dobro. — Isto je NAJBOLJŠE . . .

Bosch Brg. Co.

LAKE LINDEN, . . . MICH.

PRODAJA SE POVSDI V SODČEKIH IN STEKLENICAH.

Entered as second class matter at the New York, N. Y. Post office October 2, 1893.

„GLAS NARODA“

List slovenskih delavcev v Ameriki.
Izdajatelj in urednik: Published by
F. SAKSER.
109 Greenwich St. New York City.

Na leto velja list za Ameriko \$3.—,
za pol leta \$1.50,
za Evropo za vse leto \$1.75,
za pol leta \$3.50,
za četrt leta \$1.75.
V Evropo pošiljamo list skupno
dve številki

„Glas Naroda“ izhaja vsako sredo
in soboto.

„GLAS NARODA“

(„VOICE OF THE PEOPLE“)

Will be issued every Wednesday
and Saturday.
Subscription yearly \$3.

Advertisements on agreement.

Za oglase do 10 vrstic se plača
30 centov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti
ne natisnejo.

Denar naj se blagovoli poslati po
Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov
prosimo, da se nam tudi prejšnje
bivališče naznani, da hitreje najde-
mo naslovnika.

Dopisom in pošiljankam naredite
naslovom:

„Glas Naroda“,

109 Greenwich St. New York City.

O nadzorstvu v premogo- in rudokopih.

Pri vsaki posamezni večji nesreči
v rudnikih, posebno pri razstrelbah
v premogokopih, se obrača splošna
pozornost na pomanjkljivo nad-
zorstvo.

Pri velikem številu podjetij, kje-
ra so navadno postavljena pod nad-
zorstvo kakšnega tovarniškega nad-
zornika, se natančno nadzorovanje
skoraj nemogoče. Drugače je že pri
nadzorstvu rudnikov, katerih šte-
vilo nikakor ni tako veliko, da bi
se nadzorovalno ogledovanje ne za-
samoglo vršiti v zadostnem številu.
Pri ožemajocih politikarjih, ktere
tu v Ameriki navadno imenujejo
uradnikom, na vestno izpolnjevanje
dolžnosti v prid delavcev niti mi-
sliti ni. Tudi za to ne, ker so do-
tisti zakoni, tako pomanjkljivi in
nedostatni, da njihovega namena
niti izpolniti ne morejo, ako bi jih
rudniški nadzorniki tudi izvrševali.
Kaj na pr. pomaga, ako bi rudo in
premogokope glede njihove varno-
sti vsako leto dvakrat preiskali
kakor je veljavna v vseh državah
zapovedano. V rudo ali v premo-
gokopih se zamore delo kakšnega dne
tako predrugačiti, da je nemogoče
dan popreje določiti, ako je življe-
nje in zdravje delavcev v nevar-
nosti ali ne. Nadzorstvo tega
dela mora biti torej stalno in
ker isto ne morejo, ali le težavno
izvršujejo uradniki, morajo to pre-
vesti delavci sami.

V Belgiji so 11. aprila 1897 spre-
jeli dotično postavbo, ktero naj bi
posnemali po vseh deželah, kjer se
ukvarjajo ljudje v rudo ali premo-
gokopih. Valed te postavbe je število
delegatov iz delavskih združenj opravi-
čenih ogledovati rudnike in pre-
mogokope. Vsepešno delovanje tega
zavoda delavskih nadzornikov pri-
znava tudi nedavno objavljeno
uradno belgijsko poročilo o nad-
zorovanju rudnikov, kar dokazuje,
da ta zavod vtrga vsem pametnim
zahtevam, akoravno je vidno, da
vlada to le obotavljaje pripoznava.

Poročilo poudarja, da dosedajne
akcije še ne zadostujejo izreči o
tem končno razsodbo. Se le sredi
1. 1898 je bila popolna nova osnova
nadzorstva.

Začetkom je manjkalo poverje-
ni kom zmožnosti izide nadzorovanja
pisemno poročati, demur pri nizki
omiki belgijskih delavcev, nudi ni
odbiti. Tudi je treba previdno po-
stopati, da poverjeniki ne izgube
veljave pri posestnikih in delavcih.

Danes so težave odstranjene; uzrok
temu se zamore pripisovati le
strogi pravičnosti in po-
štenosti delavcev nadzorni-
kov, kterekoli politične
stranke.

O delovanju poverjenikov v svo-
jem poklicu javlja poročilo sledeče:
Pregled o razstrelnih plinih jim
navadno manjka. Pri določilu
uzrokov nesreče in nadzorovanja
opravljajo nazorniki izvanred-
ne službe. Po mnenju državnih
inženirjev delavsko nadzorstvo
lahko navede dobre vsepehe,
kar se tiče varnosti dela. V rednih
prestanjih, deloma vsak mesec, de-
loma pa tudi vsak teden rudo in
premogope temeljito
ogledajo, in ako najdejo kake po-
manjkljivosti, zahtevajo od ravnar-
telstva dotičnega rudnika, da iste
odstrani. Potem pa tudi gle-
dajo nato, ako se je isto
zgodilo, kar je zelo važno. Sporaz-
umljenje delavskih nadzornikov
s posestniki in sodelavci se zamore
dobro imenovati.

V drugem polletju so poverjeniki
vsako vspenjačo pri rovih 17krat
ogledali, toraj povprečno vsakih 11
dni vsak rov temeljito preiskali. Ker
delavski nadzorniki iz lastne iz-
kušnje natančno poznajo vse pomanj-
kljivosti, jim tudi ne ostane nič
prikritiga. Radi tega se je tudi
število smrtno ponesrečenih pod
zemljo delujočih rudarjev in pre-
mogarjev znatno zmanjšalo.

Vključ novosti uredb in vključ
prvotni naravni nevarnosti delav-
skih nadzornikov, kaže vendar to
uradno poročilo že velikansko pred-
nost, ktero ima te vrste nadzorni-
štvo pred uradnim. Tu je bil kakor
se uradno priznava, vsakih 11 dni,
vsak rov temeljito ogledan in kar
je glava stvar, gledali so nato, da
se najdene pomanjkljivosti odstra-
nijo. Tu pri nas v Ameriki rudo in
premogokope vsakega pol leta
enkrat — ako iste sploh — prege-
dajo in kako!

Z ozirom na skušnjo v Belgiji bi
se novi način nadzorništva dal
vpeljati tudi pri nas v Ameriki.
Začetkom bi morda z vpeljavo de-
lavskih nadzornikov nastali mali
prepiri, z dobro voljo pa bi se
gotovo vse težave lahko premaga-
le. Kar je v Belgiji mogoče, mogoče
je tudi pri nas in še v mnogo po-
polnejši meri. V rudo in premo-
gokopih imamo mnogo izkušenih de-
lavcev, kateri so tudi zmorni teoreti-
čno izsolanin nadzornikom izdatno
pomati. Sedaj ko imamo iz ino-
zemstva take skušnje, se naši po-
sestniki rudo in premogokopov se
vedno upirajo ustreči vsestranskim
zahtevam rudarjev glede varstva
njihovega življenja. Po nepotrebnem
prelita kri ubozih kruhobor-
cev pod zemljo vpije v nebo za
maščevanje čez one, kateri se upirajo
vpeljavi obsežnega varstva delav-
cev. Ako bi delavski delegatje
imeli v rokah nadzorstvo rudo in
premogokopov, bil bi to velik
napredek za naše rudarje in premo-
garje.

Dopisi.

La Salle, Ill., 2. marca.

Angleški vladi naklonjeno časo-
pisje viemeljuje, da je angleški na-
rod vnet za nadaljevanje vojevanja
v južni Afriki; ker se pa narodno
mišljenje ne dá več umetno prikri-
vati valed prevelicega pritiska, je
pač potrebno Angleški vladi poro-
čati o zaobrnitvi vojne sreče, ako je
že resnična ali ne. Miroljubnost
Angležev je res dokazana, ker je se-
danja njih vojna proti Transvaalu
že štirideseta pod vlado „sedanje
miroljubne“ kraljice Viktorije, to-
raj nekaka jubilejna vojna. V pa-
riškem „Mattinu“ je najti nastopna
razpredelnica vseh teh vojn. Evo
jih: Leta 1854 proti Rusiji, 1. 1858,
1849 in 1878 proti Afganistanu; 1.
1841, 1849, 1856 in 1860 pri Kitaju;
1845 in 1848 proti Sikyjem; 1. 1846,
1857 in 1877 proti Kafrom; 1. 1853,
1872 in 1885 proti Birmi; 1. 1857,
1860, 1863, 1864, 1868, 1869, 1890,
1895 in 1897 proti Indiji; 1. 1864,
1873 in 1896 proti Asantijem; 1.
1867 proti Abesiniji; 1. 1862 proti
Perziji; 1. 1878 proti Zulom; 1. 1879
proti Bazutom; 1. 1882 proti Egiptu;
1. 1894, 1896 in 1899 pri Soudanu;

1. 1890 proti Zanzibaru; 1. 1894
proti Matabeleom; 1. 1888, 1899
proti Transvaalu. Po tolikem pre-
livanju krvi in ropanju tujih nara-
dov, od kterih ropov nima narod
nikake koristi, ni čuda, ako se je
narod naveličal vednega prelivanja
krvi, in da so se oglašili angleški
socijalisti, ter izdali manifest proti
angleško-transvaalski vojni.

Obračajo se do naroda z doka-
zom, da nima ljudstvo nobene ko-
risti od barbarične vojne v južni
Afriki. Z ostrimi besedami obso-
jajo brezvestno postopanje Cecil
Rhodesa, Jamesohna in Chamber-
laina in razkrivajo prave motive, ki
so malo izkoriščevalno kliko naveli-
na to, da šenjuje ves narod v boj.
Manifest slove: „Bratje dela! Vaši
sovražniki niso holandski kmetje v
Transvaalu, temveč aristokratje in
plutokratje Velike Britanije. Roti-
mo Vas, ne dajte nobenemu Vaše-
mu, da bi se bojeval za stvar, ki ni
Vaša. Pridružite se našemu strem-
ljenju, da dosežemo mir.“ Nadalje
navajajo ogromne bojne stroške, ki
se izprejšajo iz ljudstva in grede ve-
činoma v žepo velekapitalistov, ban-
kirjev in tovarnarjev: „Pravi patri-
jotizem ne obstoji iz vladanja in
zatiranja drugih narodov, temveč iz
moralnega, intelektualnega in
gmočnega povišanja lastnega na-
roda.“

Iz navedene manifestacije je raz-
vidno, da angleški narod ni res vnet
za bojevanje, saj narod vendar ne
obstoji samo iz nekoliko aristokra-
tov in plutokratov, marveč večina
iz delavcev, kateri pa na Angleškem
goje socijalne ideje. Kakor vedno,
ako se roparsko vojevanje vrši, tako
se tudi sedaj na Angleškem škofje
velikih cerkv priredili, da naj se
določen dan v cerkvah njih okraja
moli za zmago angleškega orožja —
ali čujte, našel se je angleški du-
hovnik v okraju Carlisle, imenom
Kennedy, kateri je protestiral z jav-
nim pisanjem proti odredbi, da bi
molili za roparje. Mož pravi: „Kako
zamore kje kak duhovnik, kateri
je za važno stvar pooblaščen, moliti
za morilno roparsko armado, za ne-
srčni upad in brutalno skušanje
moči proti moči? Vojska je pro-
vzročena po kapitalističnem Chamber-
lainu in Rhodesu, njih namen je ru-
dnike ukrasti in svetovno obogatiti.“
Z nastopnimi besedami konča ta
duhovnik svoj govor: „Za vseh
take vojske moliti, naj se obrnejo
do vruga, ne pa do Boga; za tak
kultus nisem blagoslovljen.“

Po vsem tem je razvidno, da je
Angleška vendar le hudo prizadeta
v svoji jubilejni vojski in že no-
tranji stebri države se dokaj majojo;
kaj je pri prizadevu Rusija v iztočni
Aziji in kaj se jej zamore pripetiti
po drugih kolonijah, to ni naša skrb;
naša simpatija mora vendar vedno
biti na strani onih, ki svoje pravice
branijo, naj si bodo Transvaali, ali
kterikoli narod. Za svobodo se bo-
riti je najplemenitejši boj na svetu.
K temu barbaričnemu roparskemu
boju končno rečemo: Naj velja
stari pregovor, kateri se je že mno-
gokrat splošnil: „Kdor drugemu
jamo koplje, sam vanjo pade.“

Šimeu Kavčič.

Aldridge, Mont., 7. marca.

Rojakom po širne Ameriki imam
naznaniti, da smo tukajšnji Slovenci
ustanovili lastno podporno društvo
sv. Jožefa, kterega praznik bomo
obhajali dne 19. marca. Dne 1. t. m.
se nas je zbralo 22 moč ter ustano-
vili imenovano društvo in vsi tudi
pristopili; upamo pa, da bode to
naše društvo v kratkem času šlo
še enkrat toliko udov. V odbor so
bili izvoljeni: J. M. Lawrence, pred-
sednik; Josip Stermetz, pod-
predsednik; Bernhard Schmalz,
tajnikom; Pavl Rigler, blagajni-
kom; Josip Klun, podtajnikom;
Jakob Glojak, Anton Vesel, Frank
Racič, George Zobec, odbornikom.
K društvu so pristopili: Josip Pla-
ninsk, John Petek, Josip Petek,
Anton Post, Anton Planinsk, An-
drej Kauchich, Anton Kauchich,
Josip Čerček, John Prebel, Josip
Ozimek, Luka Kolun, John Vodov-
nik, Anton Mlekus.

Ker imajo Slovenci skoraj že po
vseh večjih naselbinah svoja pod-
porna društva, zato tudi mi nečemo
zaostati in vabimo še ostale rojake,
kteri bivajo tukaj, ali v okolici, da
bi se nam pridružili, ker nihče ne

vé kedaj ga obišče kaka nezgoda in
kako mu prav pride podpora od ro-
jakov. Ob koncu dopisa pozdrav-
ljamo vsa slovenska društva v šir-
nej Ameriki, tebi „Glas Naroda“ pa
obilo podpornikov.

Bernhard Schmalz, tajnik.

Globe, Ariz., 10. marca.

Gospod urednik, prosim Vas, do-
volite mi nekoliko prostora v cenje-
nem listu, da nekoliko sporočim o
tukajšnjih razmerah. Tukaj v Globe
smo delali nad eno leto skoraj vsak
dan, sedaj od dne 3. marca je pa
vse obtičalo in ob delo je nad 500
delavcev; to je namreč iz topilnice
in rudokopa od Old Dominion Mi-
ning Company, ne vemo pa tudi,
kako dolgo bomo počivali. Čuje
se govorjenje, da nameravajo zaslu-
žek znižati, ne vem pa, ako je to
res, vem pa za gotovo, ako to na-
rede, da nastane strajk. Dosedaj
imamo še vedno \$3 na dan za de-
seturno delo, a sedaj zahtevamo
osemurno delo za isto plačo. Tukaj
so vsi delavci pri Uniji. Druga to-
pilnica pa stoji že nad šest mesecev
in sicer United Globe Mining Co.,
pri tej družbi delam tudi jaz, ta
prične zopet delati, ker pričela je
sprejemati delavce, ali ta ne dela
tako trajno kakor Old Dominion;
večkrat se pripeti, da pusti delati
meseč dni, potem pa zopet zastapa.
Ako se je kateri namenil, da bi se-
daj sem prišel, mu ni vredno, da bi
imel tako velike stroške zastoj;
tukaj je sedaj zelo težko delo dobiti
in dosti ljudi je brez njega.

Solnce je pri nas pričelo že hudo
pripekati tukaj v Arizoni; dežja
nisimo imeli skoraj vso zimo nič;
huda suša je tu, ker ni bilo moče.
Samo oni arizonski kanarčki še
nekoliko pojejo, pa ne dosti, ki imajo
velike ušesa in štiri noge, teh je tu-
kaj zelo veliko. Kadar imajo dosti
živeža, to je dobro pašo, se že tako
oglašajo, da jih je težko poslušati
kadar se jih zbere kakih dvajset
skupaj. Srčni pozdrav rojakom,
tebi „Glas Naroda“ pa želim obilo
vspeha.

F. Piletič.

Vojna med Boerci in Anglijo.

Boj do zadnjega.

Pretoria, 13. marca. Tukaj
je odgovor lord Salisburyja, kateri
zavrača pripoznanje neodvisnosti
obeh boerskih republik kot podlago
za mirovne obravnave, provzročilo
veliko razburjenost. V obeh re-
publikah in med prebivalstvom
Afrikanerjev so sedaj trdno skle-
nili se bojevati do konca, kajti
prebivalstvo se so odprle oči, da
jih Velika Britanija namerava pod-
jarmiti.

V Bloemfonteinu!

Brez upora zasedel lord
Roberts mesto.

London, 14. marca. General
Roberts brzojavlja vojnemu uradu
sledede:

„Bloemfontein, 13. marca.
Z božjo pomočjo in hrabrostjo vo-
jakov Nj. Veličanstva je pod mojim
poveljstvom stoječa vojna zasedla
Bloemfontein. Britška zastava vihra
nad predaedniškim poslopjem, k-
tero je včeraj večer ostavil Steijn,
nekdanji predaednik Oranje države.
Fraser, član nekdanjega postavoda-
jalstva, župan, tajnik nekdanje
vlade in drugi uradniki so mi pri-
šli dve milje pred mestom na-pro-
ti mi izročili ključje uradnih po-
slopij. Sovražnik se je umaknil iz
okolice. Vse je videti mirno. Pre-
bivalci so pripravili vojakom pri-
azen sprejem.“

Poročilo o osvojenju Bloemfon-
teina je dospelo prepozno danes
zvečer, da bi prouzročilo kako večjo
demonstracijo. Vključ temu ni
manjkalo domoljubnega navduše-
nja v gledališčih, klubih in na mar-
skih cestah zapadnega mesta.
Sedaj manjka še poročilo, da je
osvobodeno mesto Mafeking, ktero
mala posadka pod polkovnikom
Baden-Powell tako hrabro brani, in
ves London se postavi na glavo.

Prvi del vojske je sicer dokončan,
toda kaj bode prinesla bodočnost?
Nekteri mislijo, da ne bode več

d lgo in obe boerski republiki bo
deti razpadli. Drugi se zopet bojé,
ako se zavleče vojska v Transvaalu,
potem bode do zmagovalnega konca
preteklo še pol leta. Brezdomno
bode Anglija sedaj vojsko z vsa
silo nadaljevala, da isto dokonča,
predno se razlije nevihta, ktera
preti od druge strani.

Kapstadt, 14. marca. Osvo-
jenje Bloemfonteina se je tukaj
zvedelo ob 10. uri zvečer. Zbrala
se je množica ljudstva in korakala
pred vladino poslopje, kjer je vi-
skala in prepevala domoljubne
pesmi. V katedrali in drugih cer-
kvah so zvonili zvonovi.

London, 14. marca. Krüger-
jev in Steijnov mirovni predlog
smatrajo tu kot prekanjenost, za
ktero tiče evropski diplomatje.
(Rusija?) Ker sti zjedineni repu-
bliki stavili mirovni predlog in je
Anglija istega odklonila, imati
pravico apelirati na velevlasti, k-
tere bodo bržkone ugovarjale proti
uničenju jugoafrikanikih republik.
Rusija bode morda pričela vojsko
na Kitajskem ali v Perziji. Ta strah
je baje dal tudi povod, da je an-
gleška vlada poslala križaki „Ter-
rible“ in „Powerful“ v azijsko
morje. Mogoče je, da bode tudi
Francoska pričela kje rogoviliti.

Kimberley, 14. marca. Boerci
so bežali iz Boshofa, ko so videli
bližati se Methuenovo armado.
Tako hiter je bil njihov beg, da so
pustili mnogo pušk in 70.000 na
bojev. Boshov je mesto severno
istočno od Kimberleya v Oranje
državi. Od tam pelje cesta narav-
nost v Bloemfontein. Po slednjih
poročilih je bil Methuen še v Kim-
berley.

London, 14. marca. Vojni
urad naznanja, da je jugoafrikan-
ska vojska zahtevala sedaj skupno
14.919 moč mrtvih, ranjenih in
vjetih, k temi pride še 955 moč,
kteri so bili usmrteni pri nezdodah
ali podlegli raznim boleznim.

Gatacre prekoračil Oranje
reko.

London, 15. marca. Vojni
urad je dobil od vojnega maršala
lord Roberta sledeči brzojav:

Bloemfontein, 15. marca.
General Gatacre je danes zjutraj
prekoračil Oranje reko in zasedel
Bethulie. General Pole-Carew se
je tudi napetil z 2000 močmi in
dvema topoma, da se zjedini z Ga-
tacre in Clementsem. Na svojem
potu ni nikjer zadel ob sovražnika.

Iz Brandforta se poroča o Joubert-
tovem prihodu, da prevzame po-
veljništvo boerske armade, ktere
glavni stan se nahaja ob Modderu.
V Bloemfonteinu mislijo, da bode
Boerci branili Brandfort. Kakor
se čuje iz vojaških virov, bode an-
gleški armadi v Bloemfonteinu do-
volili večnevni počitek, predno se
prične proti Pretoriji pomikati, kar
smatrajo za težavno nalogo. Med
tem časom bodo uredili železnično
zvezo med Norvals Pontom in Be-
thulie. Mogoče je, da se bodo vršili
prihodnji boji v Natalu.

Dežela južno od Bloem-
fonteina osvojena.

London, 17. marca. Iz bri-
tiških virov se poroča, da so An-
gleži osvojili skoraj vse južne dele
Oranje države. Valed Robertaovega
poročila vojnemu uradu je železni-
ca južno od Bloemfonteina nepo-
škodvana in ni nikakega sledu od
sovražnika. Sedaj so vsi vojni od-
delki Angležev prekoračili Oranje
reko in kjer je bilo še kaj Boercov,
umaknili so se proti severu. Ker
se angleškim vojnim oddelkom ni
bati napada, se sedaj tem večja pri-
pravljajo za nadaljevanje boje, kteri
jih brezdomno čaka ob transvaal-
ski meji. General Gatacre in Cle-
mentsova vojna oddelka se bodeta
najbrže pomaknila proti Bloemfon-
teinu in se tam združila z Robert-
sovo armado.

Hranis

tvoje težko zaslužene
denarje, ako se pri
pošiljanju denarja v
a t a r o domovino obrneš na Frank
Sakser, 109 Greenwich St., New
York, kteri da za \$20.30 100 kron,
ali za \$40.60 200 kron = 100 gold.,
poštarine pa je 20 centov. Postreže
najhitreje in najsolidneje.

Trust za moko sleparija.

V Supreme Court v Brooklynu
je predlagal odvetnik gospe Ora M.
Jewell, vdove C. H. Jewella, te dni
pred sodnikom Jenksom podaljšati
začasno ustavno povelje proti He-
cker-Jones-Tewell Milling Co. Isti
zabranjuje družbi prepisati svoje
delnice United States Milling Co.
Slednji trust je nameraval nadzo-
rovati vso obrt glede moke, toda
podlegel je. Sodnik Jenks bode
pozneje objavil svoj odlog. Zani-
mivo je tudi, da je zgoraj omenjeni
odvetnik rekel, ta trust za moko je
sleparija.

Armour & Co. novo inkorporirani.

Chicago, 14. marca. Včeraj
so storili konečne korake za inkor-
poracijo vsega Armourjevega pod-
jetja za razpošiljanje mesa, kot
skupina z \$20,000,000 kapitala.
Dosedaj so obsežna podjetja le so-
delovala, med tem ko danes v
Springfield odslani spisi namera-
vajo inkorporacijo zasebne družbe,
ktera obsega vse mesarje Armour
& Co. Vodstvo podjetja ostane isto,
kakor do sedaj.

Razmere v Kentuckyju.

Frankfort, Ky., 13. marca.
Danes so tukaj sklenili najzanimi-
vejo sejo postavodajalstva v Ken-
tuckyju. Temni vojni oblaki se
zbirajo nad državo, ktere republi-
kanskega gogernerja v kapitolu
varujejo vojski, med tem ko demo-
kratski gogerner zbirata telesno stra-
žo, da bi se zamogel bojevati proti
svojimi tekmovalci. Naposled je
danes postavodajalstvo sprejelo
predlog, valed kterega se dovoli
\$100,000 za oboroževanje demokr-
atske milice, ktere prva naloga bode
republikancem odvzeti državno or-
ožarstvo. Do predruženja neliu egi
Goebelove volilnega zakona, kteri
je provzročil sedajne zmešnjave, še
ni prišlo. Zakon toraj še ostane.

Spopadek sovražnih moči se le
potem pričakuje, ako bi hoteli
zapreti Taylorja, ali kakaga drugega
bivalca v kapitolu. Generala Castle-
man in Gollier, ktera poveljujeta
demokratsko, oziroma republikan-
sko milico, sta danes kot prijatelja
šetala po mestu, iz česar sklepajo,
da gospoda ne bodeta tako hitro
streljala drug na drugega.

Pravijo, zahteve so previsoke.

Fall River, Mass., 13. marca.
Izvrševalni odbor zdruge tovar-
narjev je imel danes popoldne
sejo, pri kteri je razmotrival zahteve
njihovih delavcev. Pri tem je sko-
raj vsak tovarnar zračunal koliko
večji bi bili stroški na leto za nje-
gevo tovarno. Tako bi jedna to-
varna s \$50,000 vreteni morala na
leto plačati svojim delavcem \$30.-
000 več nega dosedaj. Opozicija je
bila radi tega tudi splošna in skle-
nili so povabiti delavce k seji in
jim razložiti, da je nemogoče vstreči
njihovim zahtevam.

Kretanje parnikov.

V New York dospeli:

„Pisa“, 14. marca iz Hamburg z 375 potniki.
„Oceanic“, 14. marca iz Liverpoola z 1393
potniki.
„Lahn“, 15. marca iz Bremena z 778 pot-
niki.
„H. H. Meier“, 15. marca iz Bremena z
1037 potniki.
„Patricia“, 16. marca iz Hamburga z 1139
potniki.

Dospeti imajo:

„Campania“ iz Liverpoola.
„La Gascogne“ iz Havre.
„Noordland“ iz Antwerpena.
„Kaiserin Maria Theresia“ iz Bremena.
„Patricia“ iz Hamburga.
„Werkendam“ iz Rotterdam.

Odpljuli so:

„Fürst Bismarck“, 15. marca v Hamburg.
„L'Aquitaine“, 15. marca v Havre.
„Bremen“, 15. marca v Bremen.
„Etruria“, 17. marca v Liverpoola.
„Staatendam“, 17. marca v Rotterdam.
„Palatia“, 17. marca iz Hamburga.

Odpljuli bodo:

„Lahn“, 20. marca v Bremen.
„Kensington“, 21. marca v Antwerpen.
„Oceanic“, 21. marca v Liverpool.
„La Gascogne“, 22. marca v Havre.
„H. H. Meier“, 22. marca v Bremen.
„Trave“, 24. marca v Genova.
„Patricia“, 24. marca v Hamburg.
„Werkendam“, 24. marca v Rotterdam.

Parn listki so dobili po izvirnih
cenah pri FR. SAKSER & CO.,
109 Greenwich St., New York.

Listek.

Zgubljeni sin.

(Pripovedka iz dunajskega življenja.)

(Dalje.)

Ko je policaj dovršil svojo strogo uradno dolžnost, je še dejal — da se tudi pokaže človeka — v bolj zamolklem glasu: „Udajte se v osodo in ne napravite hrupa, drugače bode prisljen poklicati pomoč.“

Zamolklo je vzdihol mladi mož, roke so mu omahnile in na pol glasno valed strahu je vprašal: „Ali še živi?“ Na priklamanje policaja je rekel v istem glasu: „To je dobro. Pojdva — toda hitro!“

Kakor bi ga furije podile, tako ga je gnalo sedaj iz hiše, ktere sveti mir je oskrnil, ktere čast je ohlutil, koje srečo je uničil, proč od starih starišev, kteri so otrpneli na duhu in telesu tukaj stali — podobno brezbesednega, nerazumljivega strmenja, ktera ga bode do večnosti morala zasledovati. Zatoraj vun, — o le vun, brez besedi, brez pogleda!

Vendar pri vratih ga je nazaj potegnulo. V skrajnem obupu se je vrget na kolena pred osivelimi stariši in roke prošče kvišku vzdignol. „Mati — oče“, je ihtel in pretrgano prosil, „odpustite mi! Nekoga sem, kteri me je goljufal in izzival, po krivem obdolžil in zmerjal, in ko je po mojem življenju segel, sem ga v silobranu zabel in zato se moram pokoriti. Odpušite, oče — mati!“

Sedaj se je stara ženica oklenola okolu vratu svojega ljubljence. „Bog s teboj, moj sin!“ je klicala in solza so jej obraz zalivale. „Ti ostaneš, ti ostaneš, Karol ali čuješ? Ti ostaneš moj — ti ostaneš moj nesrečni otrok! Ali ne, oče?“ obrnila se je prošče proti možu.

Stari je napravil teman obraz in se proč obrnil. „Vstani!“ velel mu je z osornim glasom. „In pojd!“ Ako bi bila sama, mogoče, da bi ti odpustil, da si se tako daleč spozabil, ali ker si to napravil tvoji stari materi, to ti ne odpuštim, ti brezvesten človek! Proč spred mojih oči ti — zgubljeni sin!“

In pokazal mu je z roko proti vratu.

Potrt na duši se je Karol vzdignol. Dozdevalo se mu je, da je videl, kako je mati pred očetom klečala in roke vila ter prosila usmiljenja; spominjal se je, da je stopil čez nepremakljivo truplo, se zaprtimi očmi in smrtno-bledim obrazom svoje sestre; videl je radovedne obraze, ktere je privabil krik Line pred vrata na mostovžu in na stopnicah, toda vse to je videl kakor v sanjah.

Jasno in dobro je le nekaj videl: mlada deklica, ktero je spremljal pri petju s citrami, se je krčevito jokaje vrgla čez mizo, in jo je tako treslo, kakor bi jej hotelo srce poiti.

Ta vtis nedozdevane in sedaj vendar tako bolešno razodete ljubezni mu je ostal nepozabljiv. Spremljal ga je v preiskovalni zapor; obdajal ga je pozneje pri sodnijski obravnavi, in šel z njim v ječo.

Karol je bil spoznan krivim poskušane uboja, ker je Ertl tako obtežljivo proti njemu pričal, vendar bil valed mnogoterih olajševalnih uzrokov obsojen na dve leti navadne ječe.

Ne da bi se opiral na kak pravni pripomoček, je Karol Svoboda sprejel kazen, ktero je imel prestati v kaznilnici Stein ob Donavi.

In ako ga je tam stiskal čut sramote, ktero si je nakopal in starišem prizadejal, jim potrli njega ljubeče srce, in se ga lotil obup za nadaljno življenje, tedaj se mu je v temni noči ječe zasvetila ljubeča slika deklice, ktera ga je skrivno in plaho tako iskreno ljubila, in prikralo se mu je v ranjeno srce lahko upanje: da se bode morebiti zopet vpravil in pričel novo življenje, uprt na Toniko in njeno ljubezen, ako mu ostane zvesta.

II.

„Moj Bog, gospa Svoboda, to Vas bode veljalo mnogo novcev, ako bode vse stanovanje na novo popravili. Veliko manj Vas bi veljalo, ako bi se takoj preselili v novo hišo, kjer so tobe lepo tapetane in imajo likane tla. Meni bi bilo sicer zelo žal za Vas, ker take stranke kakor

ste Vi, ni zopet kmalu dobiti: vso čast Vam! — toda dobro menim in zato pravim: da ni pametno v to barako Vaše lastne novce vtikati. Sedaj stanujete že dvajset let v hiši, in tako dolgo Vam je bilo stanovanje dobro kakoršno je; zakaj Vam sedaj hkrati ni več dovolj dobro?“

Ona, ki je tako govorila, je bila debela vratarica, in ta je v istini govorila na korist njene najstarejše stanovalne stranke; tej je stara ženica sporočila nepričakovano vest, da bode svoje stanovanje pustila na novo preslikati, tlak sob na novo preliskati, to je delo, ktero se ne sme izvršiti brez dovoljenja posestnika hiše ali njegovega namestnika.

Toda gospa vratarica se je zaman trudila; mati Svoboda se ni pustila pregovoriti, ako so jej navedli še tako pametne uzroke. „Ne gré drugače“, je odgovorila zmajaje z rameni. „Vse moramo pravilno počediti. Ako bode le stanovanje tudi v istini lepo! To je poglavitna stvar.“

S temi besedami se je hotela stara žena odločiti, toda vratarica jo je krepko držala za rokav. „Povejte mi vendar, ljuba gospa Svoboda, zakaj si delate hkrati te stroške? Ali pride morebiti nazaj gospod ženin od gospice Line, da bode vse stanovanje tako lepo počediti?“

Mamica Svoboda je zmajala z glavo. Nje lasje so v poslednjih dveh letih postali snežno beli, grbe na njenem obrazu so postale bolj globoke, in nje postava ni kazala samo, da je šibka, temveč bila je v istini. — Mati Svoboda je toraj zmajala z glavo, pokrito z skrbno pod brado zavezano ruto, in očno smehljanje je obdajalo njene vele ustnice.

„Ne, Ferdinand ima še jedno leto služiti“, je odgovorila. „Toda nekdo drugi pride nazaj.“ Popolnila je čez nekoliko časa s tihim glasom, iz njenih oči je svetilo brezmejno hrepenenje, da so skoraj zopet mlade postale, te stare trudne oči, ktere sti skozi dve leti vedno na tihem ved solza prelile, nego preje v vsem življenju.

„Kdo pa?“ je vratarica radovedno povpraševala, a pri pogledu v obraz stare žene zopet obmolnila, potem pa oči široko odprla in rekla: „Pa vendar ne — gospod Karol?“

(Dalje prihodnjič.)

Razložil. Mlada žena (svoje-mu možu): „Glej, ljubi moj mož, preje si mi obečal in pravil, da pojdeš z menoj na konec sveta, sedaj pa niti v Opatijo z menoj iti nečeš!“

Humor pred sodnijo. Sodnik (priči): „Ali zamorete pri-seči, da to ni Vaš podpis?“ — Priča: „Ne, na to nemorem pri-seči!“ — Sodnik: „Toraj pa zamorete pri-seči, da je Vaš podpis?“ — Priča: „Ne, to morem še manj storiti!“ — Sodnik: „Ali se hočete iz sodnega dvora norčevati?“ — Priča: „Ali gospod predsednik — saj niti pisati ne znam!“

Zelo jednostavno. A.: „Povejte mi, kaj pa delate prav za prav, da ste tako debeli?“ — B.: „Nič!“

Skrajno hranjenje. Sin (bogatega kmeta): „Včeraj sem pečenega prašička jedel!“ — Kmet: „Da, da, vem, da si lahkomišljen! Ali nisi zamogel počakati, da bi postal debel prejši!“

Tolažba. A.: „Za božjo voljo Litonija, ali so res tvojega sina zaprli?“ — Litonija: „Da, ali on se nahaja v kaznilnem zavodu, kamor zapirajo lesinovi najboljše družin!“

Šlapa. Gospod Ničla (kterega so roparji oropali do srajce): „Lepo prosim gospodje tolovaji, dajte mi saj pismeno potrdilo — drugače mi stara ne vrjame in grozno pretepe!“

V srečni hiši ljubijo godbo.

„Veliko boljše nego smo se nadejali“, tako pravijo. To ni igrača. Tehta s zabojem vred 16 funtov. Lepa godbena skrinjica velja samo \$6 00. Isto Vam pošljemo po sprejemu \$3 00 po ekspresu. Agentje zaslužijo denar, ker se lahko prodajo. Pošljite z et. znakom za cenik itd. Standard Mfg. Co., 45 Vesey St., New York, P. O. Box 2853. Dept. G. N.

Glasovir za \$500 ali orglje za \$250 si le malokdo od nas more omisliti, še manj pa igrati nanj. Domačo godbeno skrinjico pa, ktera nadomestuje oboje, si lahko omisli vsakdo. Z njo zamore vsakdo pravilno igrati razne komade. Godba je urcija na valjčkih z jeklenimi iglami — ne papir, nič kar bi se izrabilo. Ima lepe glasne glasove kakor orglje. Igra vse znane napave in razveseljuje stare, bolne in otožne. Zaba-va družine z najboljšimi valčki, polkami, četvorkami itd. Daje godbo petja najnovejših priljubljenih pesem. Popolno razveseljevanje in zabava za otroke. Z njo lahko igraš nad 1000 komadov, ktere si izbereš. Popolno, čudno glasbeno orodje. Na tisoče spričeval od zadovoljnih kupcev.

Francoska parobrodna družba Compagnie Générale Transatlantique.

Direktna črta do HAVRE - PARIS ŠVICO - INNSBRUK (Avstria).

Parniki odpljujejo od sedaj naprej vedno ob četrtkih ob 10 uri dopoldne.

Parniki odpljujejo iz pristanišča št. 42 North River, ob Morton Street:

La Gascogne	22. marca 1900.
La Touraine	29. „ 1900.
La Bretagne	5. aprila 1900.
L' Aquitaine	12. „ 1900.
La Gascogne	19. „ 1900.
La Touraine	26. „ 1900.

Izvrstno bodo postreženi potniki v hotelu du Trocadero ob obisku pariške razstave.

Glavna agencija za Zjed. države in Canado: 32 BROADWAY, NEW YORK

GRAHEK in SUNICH, CALUMET, - - - Michigan,

priporočata rojakom svojo grocerijo,

v ktere prodajata vedno vse sveže blago po najnižjih cenah. Tudi pošljata denarje v staro domovino in rojakom preskrbiti potne listke.

V obilen obisk se priporočata J. GRAHEK in M. SUNICH, CALUMET, Mich.

Slovenec in Hrvatom „oznau-njam, da sem odprl

Miners Exchange Saloon,

700 E. Cooper Av., Aspen, Colo.

V njem točim izvrstno pivo Denver Milwaukee, od te pivarne sem tudi agent, dalje vsakovrstne žgane pijače, fine smodke, dobiti so dobra jedila in pre-nočišča.

V obilen obisk se priporočam (1. j.) MAT. MAUTZ, lastnik.

Na prodaj

iz proste roke posestvo in hiša pri metliškem mostu na Hrvaškem pri veliki cesti, ki vodi iz Metlike v Karlovec in na Ozel, nahaja se ravno na vogalu, kjer se cesta loči na Karlovec in Ozel. Hiša je pri-pravna za vsako trgovino, je dvonadstropna, poleg nje lep vrt in se na njem lahko pridelava vsi zelenjavo, ktera se doma rabi skozi vse leto; dalje je pri hiši velik hlev za 20 konj prostora, velika zid-danica in veliko dvorišče, to vse je obzidano s kamenjem; okolu posestva so dve velike njive. To posestvo zato prodam, ker ne mi-slim iti več v stari kraj in imam tukaj vso družino. Cena in pogoji se zvedo pri Markotu Sodja, Crested Butte, Colo., ali pri Antonu Sodja, selo Pravotina št. 49, pošta Ribnik, Hrvatsko, Austria.

Palace Meat Market, Jos. Asselin, Prop., 337 Fifth St. Calumet-Mich.

Med vstom so pri meni dobiti vsake vrste sveže, nasoljene in prekajene ribe, od 6 centov naprej. Polenovka (štokš) po 15 cent. funt. Za velikoročne praznike pa kupite pri meni prekajeno meso.

Naša posebnost so kranjske klobase.

Posebno pozornost bode dal Slovencem!

Podpisani priporočam vsem Slo-vencem in Hrvatom v Dollar Bay, Mich., in okolici svoj lepo na novo urejeni

SALOON,

kterega odprem dne 1. januarja 1899. Vedno bode točil razno IZVRSTNO PIVO; fino DOMA NAPRAVLJENO VINO; dober WHISKEY in druge LIKERE, ter prodajal dobre SMODKE.

Z spoštovanjem

John Barich, DOLAR BAY, MICH.

Naznanilo.

NATHAN RUTTENBERG

zaznanjam SLOVENCEM in HRVATOM, da v moji

trgovini

na vogalu Oak in 5. ceste v Calumetu (nasproti VERTIN BROS.)

dobite vse dobro blago po nizki ceni. — Dobiti so možke obleke in vse kar človek rabi, od najfineje prazniške obleke do najcenejih rudarskih oblek.

Vljudna postrežba se Vam zagotavlja po mojem klerku LUDVIK BACHORJU.

V najobilnejši obisk se Vam priporoča

Nathan Ruttenberg, Star Clothing House

CALUMET, MICHIGAN.

JOHN GOLOB, izdelovalec

umetnih orgelj

se priporoča za izdelovanje in popravo KRANJSKIH HARMONIK. Cena najcenjšim 3 glasnim od \$25 naprej in treba dati \$5 „are“. Boljše vrste od \$45 do \$100. Pri naročilih od \$50 do \$100 je treba dati polovico na račun. Glasovi so iz jekla, trpežni za vse življenje. Delo garantirano in prva poprava brezplačno.

JOHN GOLOB,

203 Bridge Street, JOLIET, Illinois.

Spričevala:

Silvester Strametz, ravnatelj mestne godbe (Citizen Consolidated Band) potrjuje, da harmonike izdelane po John Golobu imajo čiste, pravilne glasove in se zamorejo upora-biti pri vsaki godbi na tice, trobente ali piščali.

FRANC ČUDEN,

trgovina z urami, srebrnino in zlatenino

LJUBLJANA Glavni trg (naspr. rotovža) LJUBLJANA

Priporočam rojakom svojo povsodi znano, bogato zalogo vsakovrstnih švicarskih stenskih in žepnih ur, verižic, uhanov in drugih zlatih in srebrnih predmetov po najnižjih cenah.

Pri naročilih naj se denar naprej pošlje in eden gold. več za poštino.

Ceniki pošiljajo se zastoj poštine prosto.

KNAUTH, NACHOD & KUEHNE

No. 11 William Street.

Prodaja in pošilja na vse dele sveta denarne nakaznice, menjice, in dolžna pisma.

Izposluje in izterjuje zapuščine in dolgeve.

Kares in Stocki

Bremen Bahnhofgasse stv 29 Bremen.

jedina slovenska trdka, ktera potnike iz

Bremena v Ameriko

samo z brzimi in poštini parniki po zmernih cenah odpremljuje.

Vožnja čez morje traja samo 5 do 6 dni.

Slovenci in Hrvatje ne opuščajte pri Vašem potovanju v Evropo so oglasiti dospelvi v Bremen v naše pisarni, kjer si denar najbolje zme-njati zamorete, ter bode na najboljši način v domovino odpravljeni. Ako bi Vaši sorodniki ali znanci radi k Vam v Ameriko potovali, tedaj jim pišite, da naj se samo na nas obrnejo; pri nas bodo dobro poučeni, kaj ameriška postava zahteva, da ne bodejo vrnjeni in s tem denar zastoj zavozili.

Oglasila in vprašanja odgovarjajo se v vseh jezikih takoj, točno in vestno.

KAREŠ in STOCKI, BREMEN, BAHNHOF GASSE 29.

JACOB STONICH

89 E. Madison St., Chicago, Ill.

Slika predstavlja uro za dame z dvojnimi pokrovom (Boss Case) in so najboljše pokrovi se zlatom pretegnjeni (Goldfield) in jamčim za-nje 20 let; kolesovje je Elgin ali Waltham ter velja samo

\$15.

Dame, ktere želé uro kupiti se jim sedaj ponuja lepa prilžnost, Ta cena je le za nekaj časa.

19778

Na zahtevanje pošljem cenike poštine prosto. Dobra postrežba in jamstvo za blago, je moje geslo.

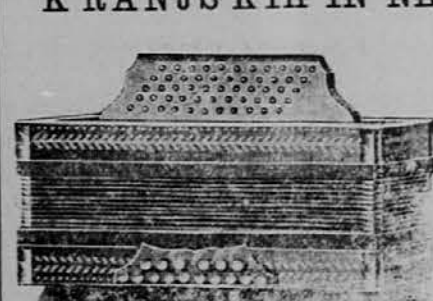
Za obilo naročb se priporočam z vsem spoštovanjem

Jacob Stonich, 89 EAST MADISON STREET, CHICAGO, ILL.

JOHN VENZEL

izdelovalec

KRANJSKIH IN NEMŠKIH HARMONIK

se priporoča rojakom za izdelo-vanje in popravo. Cene so pri-merno nizke, delo dobro in trpe-žno. Najnižja cena trovrstnih har-monik je \$18 do \$35 in naprej. Izvršim tudi na 6 in 8 glasov. Razpošiljam jih s pravico, da si jih lahko vsak ogleda na Express Office. Glede natančnejih pojas-nil se je pismeno obrniti na:

John Venzel,

30 KING ST., CLEVELAND, OHIO.

Vina na prodaj.

Dobra rudeča in črna vina po 40 do 55 centov galona s posodo vred. Dobra bela vina po 55 do 65 centov galona s posodo vred.

Z naročilom naj vsakdo pošlje tudi novce ali Money Order.

NIK. RADOVICH,

702 Vermont Street., San Francisco, Cal.

Na prodaj iz proste roke

POSESTVO in HIŠA št. 34 v Cerkljah, okraja Krško na Dolenjskem, poleg hiše je vrt z lepim sadnim drevjem. Posestvo je pri veliki cesti in pri tem tri velike njive tudi v lepem kraju. To posestvo za to prodam, ker ne nameravam iti več v stari kraj in imam vso družino tukaj. Cena in pogoji se zvedo pri: John Stanko, 1706 St. Clair St., Cleveland, O. (1. ap.)

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje tudi nadalje hranilne vloge

po 4%

brez odbitja novega rentnega davka.

Denar — tudi ameriški — se jej lahko pošilja narav-nost ali pa s posredovanjem „GLAS NARODA“.